

Saulėta, dieną 45°, naktį 35°
Saulė teka 6:45, leidžiasi 4:45
Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, lapkričio-November 21 d., 1974 m.

Kaina 15c

275

PREZIDENTAS BAIGIA JAPONIJOS VIZITĄ

GYNYBOS SEKRETORIUS NURAMINO PIKTUS AMERIKOS ŽYDŲ VADUS

TEL AVIVAS. — Izraelio gynybos ministeris Shimon Peres pasakė parlamente, kad Izraelio kariuomenė visoje šalyje medžios teroristus, kol paskutinis jų bus sunaikintas. Damaske Demokratinis Frontas, kuris priklauso bendrai Palestinos Laisvinimo Organizacijai, paskelbė, kad jis tęs puolimus Izraelyje, nes tai nesąžiningas terorizmas, bet — karo veiksmai, kol Izraelis pripažins palestiniečių teisę steigti savo valstybę.

Palestiniečių puolime Beit Shean miestelyje, netoli Jordano, buvo nužudyti keturi izraelitai, žuvo keturi arabai. Daug žydų buvo sužeisti, kai jie šoko iš 3 aukštų pastatų per langus. Susirinkusi minia išmetė nušautus arabus, apipylė juos gazolinu, badė pagaliais ir sudegino. Per klaidą buvo išmestas ir sudegintas tame pastate gyvenęs žydas Yalon Biton.

Amerikoje gynybos sekretorius Schlesinger kalbėjosi antradienį su 14 žydų organizacijų vadų. Šie pažadėjo sekretoriui nereikalauti, kad būtų pašalintas jungtinio štabo viršininkas gen. Brown, kurio pareikšimai apie žydų įtaką Amerikoje sukėlė žydų pyktį. Žydų vadai pasakė, kad jie palausią ir pažiūrėsia.

Pentagono šaltiniai nurodo, kad štabo viršininko pareikšimas rėšamas ir su tuo faktu, kad Izraelio ginklų užpirkimai Amerikai pakenkia Amerikos ginklų įėjimo į rinką ir treniravimui. Neseniai 1-mas šarvuotųjų batalionas iš 210-tos šarvuotųjų brigados gavo įsakymą atiduoti 43 M-48 tankus, kurie neseniai bataliono buvo gauti. Šį klausimą kongrese kėlė Samuel Stratton, dem., iš New Yorko. Batalionas stovi Albany, N. Y.

Kadangi Amerikos įmonės nesėkmingai paskambino tankų ir kitų ginklų, Amerikos daliniai turi ilgiau laukti naujesnių ginklų, nes jie siunčiami pirmoje eilėje Izraeliui. Tas liečia ne tik tankus, bet ir prieštankines raketas TOW, „gudrius“ lėktuvų bombas ir F-4 naikintuvus.

Ginklų ėmė pritrūkti, kai Izraelis padidino užsakymus. Anksčiau Izraelis pirkdavo ginklų už 300 mil. dol. per metus, o šiemet užsakė už 2,2 bil. dol. Izraelis pagėdauja 600 tankų, šalia tu 450 tankų, kurie buvo pristatyti po paskutiniojo karo su arabais. Pentagonas neturi kitų kelių tuos tankus Izraeliui nusiųsti, kaip tik paėmęs juos iš savo dalinių inventorių.

Brandtas skatina vieningą Europą

PARYŽIUS. — Buvęs V. Vokietijos koncleris Willy Brandt pasakė pirmą didesnę kalbą apie užsienio politikos klausimus. Jis ragino skubiai siekti Jungtinių Europos valstybių, paliekant nuošaliai tas šalis, kurios dabar trukdo politinės vienybės įgyvendinimui. Brandtas pareiškė, kad reikia vykdyti „pavojaus programą Europos apsigynimui“.

Brandto kalba labai laiku po šios savaitės susitikimo tarp Britanijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrų. Pasitarime išryškėjo, kad abi valstybės nesutaria visoje eilėje klausimų. Britanija siekia lengvesnių Europos Rinkos sąlygų ir grasiną iš rinkos pasitraukti.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai priėmė įstatymą, kuris smarkiai padidina baudmes korporacijoms, kurios lažo vadinamus „antitrust“ įstatymus, susitaria kelti kainas. Biznieriams baudos padidinamos iš 50,000 dol. iki 500,000 dol., o bendrovėms iš 50,000 dol. iki 1 mil. dol.

WASHINGTONAS. — Amerikos katalikų vyskupų konferencija nauju savo pirmininku trejiems metams išsirinko liberalų, 46 metų, Cincinnati arkivyskupą Joseph Louis Bernardin, italų kilmės.

MASKVA. — Sovietų mokslininkas, kovotojas už žmogaus teises Andrejus Sacharovas paskelbė atvirą laišką prezidentui Fordui ir komunistų partijos vadui Brežnevui, kad jie abu prisidėtų prie politinių kalinių Sovietų Sąjungoje amnestijos paskelbimo. Laiškas skiriamas judvieji susitikimui Vladivostoke.

WASHINGTONAS. — Senatui 64-17 balsais patvirtino masinio transporto programos įstatymą, kuris numato duoti federalinę paramą: 11,8 bil. dol. suma per 6 metus miestų susisiekimui pagerinti.

BEIRUTAS. — Palestiniečių veikėjas Abu Ayyad pareiškė Libane, kad palestiniečiai dviem atvejais bandė Maroke nužudyti Jordano karalių Husseina, tačiau abu planus išardė Maroko saugumo policija, kuri vėliau, suėmusi palestiniečius, juos kankino.

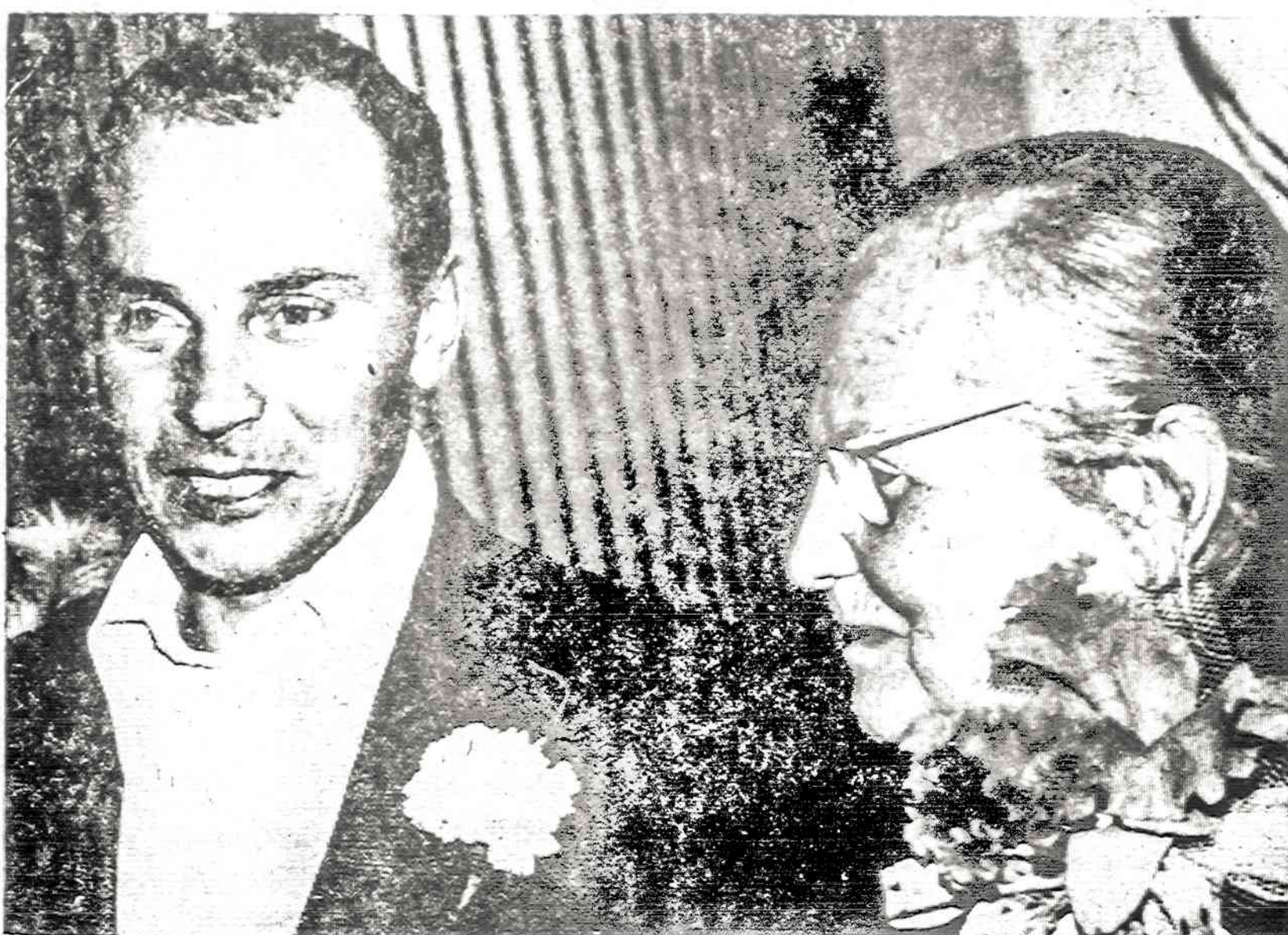
BUENOS AIRES. — Argentinos teroristai nužudė dar vieną karininką — pulk. leit. Julian Ibarzabal. Jau devyni karininkai žuvo atentatuose, kuriuos organizuoja Liaudies Revoliucinė Armija, keršydamą už 16 komunistų sušaudymą rugpjūčio mėn.

DETROITAS. — Chryslerio bendrovė paskelbė, kad iš šešių fabrikų penki bus uždaryti iki sausio mėn. pradžios. Laikiniai atleidžiami 35,500 darbininkų, pastoviai darbų neteko 8,400 darbininkų.

KAIRAS. — Palestiniečių vadas Arafatas, pasakęs kalbą Jungtinėse Tautose, pabuvojęs Kubeje ir Alžire, atvyko į Egiptą, kur tuoj susitiko su prezidentu Sadatu.

MOUNT VERNON. — Washingtono valstijoje ūkininkai kasdien nušauna apie 100 vos gimusių veršiukų, nes dėl pašaro pakilimo, neapsimoka jų auginti.

MASKVA. — Sovietų pareigūnai leido penkiems „moderniems“ dailininkams dalyvauti Maskvos grafikų parodoje. Tie penki dalyvavo neoficialioje parodoje Maskvos užmiesčio parke. Manoma, kad penkių dailininkų išskyrimu valdžia siekia sugriauti tą „disidentų“ dailininkų grupę.

Nuovargis ir džiaugsmas atsispindi iš Simo Kudirkos ir jo motinos Marijos šulskienės veidų. Čia jie matomi Čikagos Midway aerodrome, kur juos sutiko tūkstantinė lietuvių minia. Naujienu nuotrauka

JT Asamblėja baigia Palestinos debatus

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius Waldheimas planuoja vykdyti į Viduriniuosius Rytus bandyti sumažinti čia atsiradusį įtampą. Jam daugiausia rūpi Sirijos tyla dėl Jungtinių Tautų 1,200 stebėtojų Golano fronte. Lapkričio 30 d. pasibaigia tų stebėtojų mandatas ir JT sekretorius norėtų jų atnaujinti dar 6 mėn., tačiau turi gauti tam Sirijos pritarimą. Izraelio valdžia pasakė, kad atsisakymas mandatą prateisti reikštų tik vieną — naują karą.

Penktdienį baigiasi JT debatai Palestinos klausimu. Arabai turi pasiūlyti dvi rezolucijas ir laukia, kad jas patvirtins didelė Asamblėjos dauguma. Viena rezolucija patvirtina palestiniečių teises turėti atkurti valstybę ir teises palestiniečiams sugrįžti į savo namus ar ūkius. Antroji rezolucija suteiktų Palestinos Laisvinimo Organizacijai pastovų stebėtojų Jungtinėse Tautose vaidmenį.

Debatuose labai mažai kas plovė V. Vokietijos ambasadoriaus Ruediger von Wechmar kalbą, kurioje jis pabrėžė, kad Palestinos klausimas turi būti pagrįstas suverenumu ir neliečiamumu visų Viduriniųjų Rytų valstybių. Izraelio saugumas turi būti garantuotas. Vokiečių ambasadorius tuo išreiškė ir visų Europos rinkos valstybių pažiūras.

Maskva nekantrauja siekia lengvatų

MASKVA. — Sovietų Sąjungos valdžia labai nervinasi dėl Amerikos nenoro suteikti Maskvai prekybos miltų lengvatų ir kreditų. Pravdoje užsienio prekybos viceministeris Aleksej Manzhulo pabrėžė, kad kelias į įtempimų sumažinimą eina per prekybos ryšių išvystymą. Dėl esanti neįmanoma be Amerikos miltų sovietų prekybos sumažinimo. „Detante ir diskriminacija nesiderina“ — rašo viceministeris Pravdoje.

Sovietų Sąjunga nepaskelbė savo piliiečiams apie „susipratimą“ su Amerika, kuri reikalauja palengvinti emigraciją už pre-

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Senato demokratų vadas Mansfieldas įteikė kongresui pasiūlymą suteikti prezidentui Fordui pilną galią kontroliuoti algas, kainas, pelnus, dividendus ir visą ekonomiką. Senatorius pareiškė, kad savanoriško susivaldymo negana, reikia griežtų kontrolių.

Senato taisyklių komitetas šį penktadienį balsuos Rockefellerio patvirtinimą viceprezidentu, Komiteto pirm. sen. Cannon pareiškė balsuosiąs už patvirtinimą ir turis vilčių, kad Rockefelleris bus patvirtintas.

Atstovų Rūmų teisinis komitetas šiandien pradės svarstyti Rockefellerio kandidatūrą į viceprezidentus.

Buvęs Čikagos mero Daley spaudos sekretorius Earl Bush gavo teisme metus kalėjimo už savo įtakos naudojimą pasipelnymui.

Ilgametis NBC žinių komentatorius Čikagoje Len O'Connor perėjo dirbti į WGN-TV stotį — 9 kanalą.

Amerikos sionistų atsišaukimas pasmerkia palestiniečių ir visų arabų elgesį. Sionistai sako, kad arabai eina Hitlerio pėdomis. Pasaulis laiko Hitlerio nusistatę ir turėjo užmokėti 50 mil. žmonių gyvybėmis. Jei arabai nebus laiku sustabdyti, kils vėl pasaulinis karas, sakoma atsišaukime.

Lėktuvo nelaimė

NAIROBI. — Milžiniškas vokiečių Lufthansa lėktuvas Boeing 747, pakildamas iš Nairobi Kenijos aerodromo, nukrito ir suduzo, 55 asmenys žuvo, tačiau 96 liko gyvi. Lėktuvas skrido iš Frankfurt į Johannesburgą, Pietų Afriką. Lėktuvas buvo pusiau pilnas su 140 keleivių ir 17 įgulos narių, daugumas jų — vokiečiai.

Tai pirmą didžiojo 747 nelaimės per penkeris šio lėktuvo skraidymo metus.

Kybos lengvatų patvirtinimą kongrese. Kremlius laukia, kol Amerikos kongresas patvirtins prekybos sutartį, tada jis galės gyventojams girtis, kad Amerika nusileido sovietų reikalavimams.

Prezidentas prašo baigti įstatymus

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pasiuntė kongresui, susirenkančiam po rinkimų trumpai sesijai raginimą skubiai priimti visų eilę įstatymų, tačiau kongreso vadai abejoja, ar kongresas suspės atlikti daugiau darbų prieš sesijos pabaigą. Šiuo mėnesį susirinkus nauja sesija, kurioje jau nebebus 11 senatorių ir 92 atstovų iš dabartinio sąstato, nes jie arba pasitraukė arba pralaimėjo rinkimus.

Prezidentas Fordas prašo nedelsti su viceprezidento Rockefellerio patvirtinimu, prašo priimti jo ekonomines gaires, kuriose yra 5% pajamų mokesčių patidinimas ir bedarbių pašalpų praplėtimas.

Senato vadai sen. Mansfieldas ir sen. Scott pareiškė, kad kongresas vargiai turės laiko viską išpildyti, ko prezidentas reikalauja. Bus gerai, jei pavyks užbaigti likusius penkis lėšų įstatymus.

Egiptas perka prancūzų Mirage

WASHINGTONAS. — Prancūzija pradėjo pristatyti Egiptui savo Mirage naikintuvus — bombonešius. Amerikos žvalgybos žiniomis, Egiptas tikisi pirkti Prancūzijoje 36 Mirage lėktuvus, nes Sovietų Sąjunga nuo balandžio mėnesio Egiptui atsiuntė tik atsarginių dalių savo anksčiau pristatytiems ginklams.

Egiptas tikisi, kad į Kairą sausio mėn. atvykus Brežnevui, sovietų ginklų tiekimas Egiptui bus atnaujintas, nes Saudi Arabija žada užmokėti už Egipto perkamus ginklus.

Trys prancūzų Mirage lėktuvai jau pristatyti Egiptui. Čia yra lakūnų, kurie yra susipažinę su tais lėktuvais, todėl jie be ilgesnės pertraukos galės būti panaudoti aviacijos daliniuose.

BRIDGEPORTAS. — Šio Connecticuto miesto meras Nicolas Panuzio organizuoja boikotą cukrui. Platinami plakatai, dalinamos sagty: „Kerštas yra saldus, boikotuok cukrų“. Cukraus kainos šiais metais patrigubėjo.

PREZIDENTAS G. FORDAS PABRĖŽĖ STRATEGINIŲ RYŠIŲ PASTOVUMĄ

TOKIJO. — Prezidentas Fordas baigia savo vizitą Japonijoje. Trečiadienį buvo paskelbtas 11 dalių bendras komunikatas, kuris buvo svarstytas ir aptartas dar prieš prezidento vizitą Komunikate nėra specifinių susitarimų, tačiau daug kalbama apie „skatinimą, didinimą ir bendradarbiavimą“. Ketvirtadienį prezidentas skrenda į istorinį Japonijos miestą Kyoto, kur bus 24 val. Po to jis išvyksta į P. Korėją ir Sovietų Sąjungą, kur Vladivostoke susitiks su Brežnevui.

Apie intervenciją naftos valstybėse

STOKHOLMAS. — Švedijos nepriklausomas Taikos Tyrimų Institutas paskelbė raportą, kuriame neatmetama galimybė, kad didžiosios karinės galybės gali bandyti užimti Viduriniųjų Rytų naftos šaltinius. Raportas vadinamas „Nafta ir saugumas“.

Raporte pripažįstama, kad daug veiksmų neleidžia pradėti karinės intervencijos naftos kraštuose, tačiau jei kiltų visuotinis karas arba, jei naftos valstybės į pavojų pastatytų importuojančių valstybių vidaus tvarką ir žmonių gerovę, intervencija ir šaltinių okupavimas būtų galimybė.

Tą galimybę, matyt, svarstė ir pačios naftos valstybės pernai, kai buvo paskelbtas naftos boikotas Amerikai. Ne vienas naftos šalis paskelbė, kad „jį pasirengusi savo naftos įrengimus išsprogdinti karinės intervencijos atveju“.

Angliakasiams sutartis nepatinka

WASHINGTONAS. — Angliakasių vadovybei priėmus naują sutartį, atsirado galimybių, kad ta sutartį atmes unijos nariai. Ketvirtadienį unijos prezidentas Arnold Miller turės Charleston, W. Va., spaudos konferenciją. Įvairių unijos distriktų vadai tvirtina, kad yra tik 50%-50% šansas sutartį patvirtinti.

Daugumas narių ne tiek priešingi algų pakėlimui: 9% pirmaisiais metais ir po 3% kitais dviem metais, tačiau jiems nepatinka jų atostogų išskyrimas. Nauja sutartis numatė angliakasiams dvi savaites atostogų: vieną — vasarą, kitą — apie Kalėdas.

Angliakasiai mieliau turėtų dvi savaites vienoje vietoje.

Unijos vadai, kurie susitarė su darbdaviais, mano, kad nenoras sutartį ratifikuoti kyla iš tos sutarties nesupratimo. Todėl vadai planuoja eilę susirinkimų, kuriuose bus išdėstytos sutarties smulkmenos. Unijos vadai nurodo, kad kasyklose Kalėdų ir Naujų Metų laikotarpis visada būna mažos produkcijos ir didelio darbininkų neatėjimo į darbą laikotarpis. Unija išsuderėjo 5 dienas laisvas ligoms ir kitiems asmeniniams reikalams. Darbininkai gali tas 5 dienas paimti kada nori ir gali derinti jas su vasaros ar žiemos atostogų savaitė, tuo pačiu gaudami dvi savaites atostogų.

MASKVA. — Sovietų poetas Jevgenijus Jevtusenko turėjo savo kūrybos rečitalį, kūr skaitė tokius eilėraščius, kurių negirdi vakarų audiencijos. Jis skaitė lyriškas meilės dainas, poetas apie tėvynės karą ir himnus motinai Rusijai.

Savo kalbose Japonijoje prezidentas pabrėžė japonams, kad Amerika ir Japonija yra lygūs partneriai. Amerika yra ir bus patikimas sąjungininkas, ištikimas prekybos partneris ir Japonijos branduolinis saugotojas. Kalbėdamas Japonijos Spaudos Klube prezidentas Fordas pasakė: „Mes esame ne laikini sąjungininkai, bet pastovūs draugai. Abi valstybės rėša ekonominiai, politiniai ir strateginiai ryšiai. Amerika yra didžiausia Japonijos prekių, vartojoja, Japonija yra Amerikos didžiausia prekybos partnerė ir geriausia Amerikos žemės ūkio produktų vartojoja“. Bendra abiejų šalių prekyba šiais metais pražengs 20 bil. dol. pasakė Fordas.

Pabrėždamas, kad Amerika laiko Japoniją ištikimu ir patikimu sąjungininku, prezidentas įsakė sekretoriui Kissingeriui iš Kinijos ateinančią savaitę grįžti į Tokijo painformuoti japonų valdžios žmonių apie pasitarimus Kinijoje.

Prezidento vizito įvykiai japonų žmonėms buvo matomi tik televizijoje. Pirmą kartą istorijoje televizijos kameros buvo įleistos į imperatoriaus rūmus.

Pasitarimų Japonijoje svarbą kiek mažina faktas, kad premjeras Tanaka gali jau šiais metais pasitraukti iš pareigų. Jis įveiktas į „japonų Watergate“ ir opinijos tyrimai rodo, kad jį remia tik apie 18% gyventojų. Kada sekretorius Kissingeris susitiko Tokijo su senu savo pažįstamu, buvusiu užsienio reikalų ministru Ohira, dabartiniu finansų ministru, japonų spauda tuoj pradėjo spėlioti, kad Kissingeriui ir Amerikai geriau patinka Ohira, o ne Tanakos griežtas priešas Fukuda. Toks spaudos pasisakymas gali pakenkti Ohirai gauti premjero vietą.

Kissingeris pareiškė spaudai, kad su juo į Kiniją skris ir prezidento štabo direktorius Donald Rumsfeld.

Japonų opozicija jau pradėjo kritikuoti prezidentą pakvietimą imperatoriui atvykti į Ameriką. Daug kritikos susilaukė ir tai, kad prezidento sargybiniai nešiojo su savim ginklus, ko neleidžia japonų įstatymai.

Kongreso smūgis naftos bendrovėms

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmų „ways and means“ komitetas nubalsavo sumažinti apie 40 milijonų amerikiečių 1975 metų pajamų mokesčius, daugiausia tokiems mokesčiams, kurie per metus uždirba mažiau kaip 7,000 dol. arba poroms, kurių pajamos yra mažesnės kaip 15,000 dol. per metus.

Komitetas ketus padarė naftos pramonei nepalankų sprendimą — panaikinti iki 1979 metų bendrovės duodama 22% išskaitinimą iš mokesčių už naftos šaltinių mažėjimą, vadinamą „depletion allowance“.

Detroito naujienos

Br. ir Alf. Nakų šaunus 25 m. sukaktuvinis balius

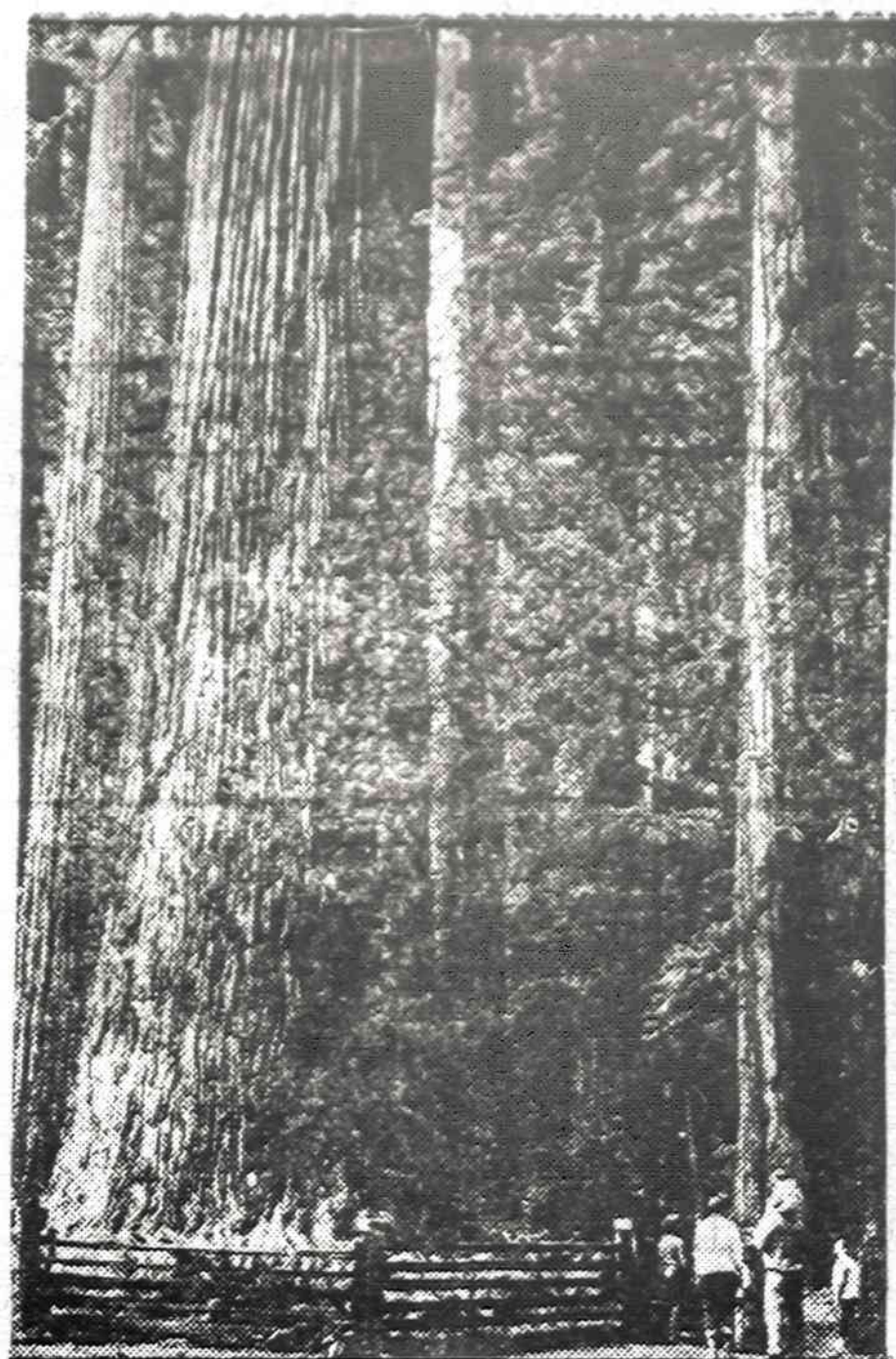
Alfonsas Nakas

Graži rudens popietė, lapams krūtant šeštadienį, lapkričio mėn. 9 d., apie ketvirtą valandą po pietų pasileidome 94 greitkeliu link "Dainavos", kur vyko Alfonso ir Bronės Nakų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių šaunus jų šeimos balius.

Važiavome keturiose: brolis Augustinas su žmona Alvina ir aš su žmona. Brolis prisiminė prieš 25-rius metus lapkričio 5 dieną ponų Nakų sutuoktuves Windsore, Kanadoje. Brolis buvo sutuoktųjų liudininkas ir pirmas pabrolis. Dainavos baltąjį namą, kuriame vyko jų jubiliejinės vaisės, pasiekėme saulei leidžiantis. Mus pasitiko jauniausioji Nakų dukrelė Vida, liekna geltonplaukė, dar tebelankanti vidurinę mokyklą. Ne-trukus pasirodė studentas Jonas, kuris šiuo metu ruošiasi magistro laipsniui ir Viktoras tre-ti metai studijuojas politinius mokslus.

Nakų prieauglis šiltai mus pri-
ėmė ir pakvietė vidun, nors gra-
žus ir nešaltas rudens vakaras
viliojo ilgiau pasilikti lauke ty-
rame ore.

Palengva praėjo rinktis ir
kiti svečiai. Vaisės prasidėjo ly-
giai septynią valandą. Be abe-
jo, prieš prasidedant oficialiajai
daliai vaišinomės kokteiliu, kur
patarnavo lieknoji geltonplaukė
Vida. Gražiai išpuoštoje salėje
stovėjo dešimt baltai dengtų sta-
telių. Galinėje salėje viršum gar-
bės stalo buvo didžiulė sidabro

Didieji Kalifornijos medžiai "sequoias" sutraukia būrius turistų.

spalvos skaitlinė 25. Dešinėje
pusėje, paūbyje, kabojo irrašas:
O, meile, o, meile, kokia tu ten
graži, kiek džiaugsmo ir skaus-
mo žmogaus širdy neši. Kitame
salės gale ant stalo didžiulis tor-
tas ir raguotas raguolis. Šone
salės liepsnojo židynys. Nuo kait-
ros sprakėjo medžiai, kartais
kaip iš pistaliato šaudė. Aplinka
teikė gyvą ir jaukią baltiaus nu-
taiką.

Programos vadovas Dr. Jonas
Mikulionis pakvietė svečius prie
vaisėmis pakrautų stalų užimti
vietas. Dar nepradėjus vaišintis
vadovas pats prabilo apie su-
kaktuvinių 25 metų gyvenim-
mo tarpsnį ir paprašė tarti žodį
jubilatą A. Naką, kuris persta-
tė iš toliau atvykusius svečius:
Alviną ir Augustiną Sukauskus,
iš Toronto, Jadvygą ir Vladą Juš-
kus iš Albertos, Vidos krikšto
tėvus Juzę ir Kazį Valaičius nuo
Londono — visi iš Kanados. J.
Mikulionis paskaitė iš sesers Alės
Rūtos Arbaciauskienės knygos
ištrauką apie A. Nako vaikys-
tės dienas. Skaitė labai įdomiai
su humoru, sukeldamas juoką.

Kadangi J. Mikulionis sukak-
tuvinių perstatė trumpais
bruožais, tai aš norėčiau papil-
dyti, kas jie ir iš kur jie: Alfon-
sas, kaip sesuo Alė Rūta savo
knygoje rašo, yra labai panašus
į savo tėvą. Tiksliau parašant
A. Naką reikia pasinaudoti ir
Enciklopedijos žiniomis.

Alfonsas Nakas gimė 1921 m.
kovo mėn. 3 d. Rudžių km. Ka-
majų valsčiuje, Rokiškio apskr.,
aukštaitis. Mokėsi Rokiškio Tu-
mo Vaidžanto gimnazijoje; gim-
naziją baigė 1944 m. Vilniuje;
1946-47 studijavo teisę Unro-
s univ. Miunchene. 1941 m. Vil-
niaus Baltijos konservų fabri-
ko ūkio vedėjas, 1942-44 Vilniaus
Geležinkelio valdybos priešlek-
tuvinės apsaugos inspektorius.
1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949
m. atvyko į JAV. Nuo 1947 m.
aktyviai dirbo akademinio jau-
nimo šviesto sambūryje Miun-
chene, žiemos ir vasaros stovyk-
lų metu redaguodavo satyrinius
laikraščius. Nuo 1950 Lietu-
vių Socialdemokratų S-gos 116
kuopos narys, vėliau sekretorius.
Atstovas ir pirmininkas Organi-
zacijų Centre Detroito. Nuo 1950
bendradarbiauja Naujienose, Ke-
leivijoje, Drauge ir kituose laik-
raščiuose. Lietuvių Enciklope-
dijos bendradarbis.

Alfonsą Naką jau pažinojau
Schweinfurte, Vokietijoje, at-
silankiusį pas pažįstamus. De-
troite su ponais Nakais dar daug
giliau suartėjau, dirbome kartu
Organizacijų Centre, Socialde-
mokratų 116 kuopoje, žurnalis-
tų sąjungos skyriuje ir kitose
organizacijose. A. Nakas buvo
Organizacijų Centro pirminin-
kas. Spaudoje rašo labai daug
ir ilgus straipsnius. Jis neven-
gia kritikos, kai kam gal ir ne-
patikdavo. Tur būt, neklysiu sa-
kydamas, kad vienas iš stipriaus-
ių Detroito žurnalistų. Jis ri-

kiuojasi eileje tarp stipriausių
žurnalistų JAV. Recenzuoja pa-
rašytas knygas, dalyvauja pre-
mijuojamų knygų komisijose.
Yra prirašęs galybę straipsnių,
kurie, kaip mačiau, suključio i
tomus virš trisdešimt storų kny-
gų. Gal kada bus išleista, tai
būtų Detroito lietuvių kolonijos
istorija.

Aš čia tik mažą dalį parašiau
apie A. Naką lietuviškoje veike-
loje. A. Naką žino visų Ameri-
kos kolonijų lietuvių ir už Ame-
rikos ribų. A. Nakas dirba Chrys-
lerio korporacijoje kaip braižy-
tojas, labai kuklus nemėgsta re-
klamos.

Reikia pastebėti, kad jį pa-
sekė abudu jo sūnūs studentai
Jonas ir Viktoras. Matome spau-
doje jų pasigėrėtinius straips-
nius, abudu baigė lituanistinę
mokyklą, veiklūs lietuviškose
organizacijose, priklauso ateiti-
ninkams. Viktoras dalyvauja
spaudos konteste, laimėjo Ba-
tuno stipendiją 1000 dol. ir ki-
tas mažesnes dovanas. Jų duk-
relė Vida dar jauna, reikia ma-
nyti, kad ir ji paseks tėvą.

Gi ponai B. Nak'enė, šeimos
auklėtoja, jės mergautinė pavar-
dė Budzinauskaitė, žemaitė, Tel-
šiškė. Gimnaziją baigė Mem-
mingene, Vokietijoje. Į Kanadą
atvažiavo 1948 m. lapkričio 5 d.,
o į Detroitą persikėlė 1949 m.
gruodžio 13 d. B. Nakiene pri-
klauso ateitininkų organizacijai,
yra švelnaus būdo. Užaugino ir
išmokslo grynai lietuvišką še-
mą. Garbė ponai Nakienei.

Prieš valgant vyriausias sū-
nus Jonas sukalbėjo maldele, ta-
da už jubiliatu buvo išgertas
tostas ir sugiedota Ilgiausių me-
tų.

Po vaišių jubiliatu pasveiki-
no buvęs ponios Nakiene's gim-
nazijos mokytojas inž. Jurgis
Mikaila, prof. Justinas Pikūnas
Juzė Valaitienė, Antanas Sukaus-
kas, Organizacijų Centro vardu,
ir torontietis Augustinas Sukaus-
kas, kaip pirmasis pabrolis. Sta-
sys Garliauskas skaitė kaip Die-
vas siuntė Alfonsui Bronyčę.
Vladas Selenis sveikino raštu De-
troito žurnalistų ir šeimos var-
du. Mikulioniai ir Guobiai pa-
dainavo apie Nakų meilę ir išti-
kimybę vienas kitam. Sūnus
Viktoras sveikino visų vaikų
vardu. Julija Nakiene ir Jonas
Mikulionis įteikė nuo visų puo-
tos dalyvių dovaną — spalvotą
televizijos aparatą ir visų pasi-
rašytą sveikinimą.

Puotos užbaigai sukaktuvini-
kas A. Nakas šeimos vardu pa-
dėkojo visiems draugams už at-
silankymą ir dovanas. Užgrojus
valsą sukaktuviniškai A. ir B.
Nakai išėjo šokti, o vėliau į šo-
kius įsijungė ir visi puotos daly-
viai.

Vaišėms patarnavo visa Na-
kų šeima ir Vidos Nakaitės
draugės. Buvo parūpinta sve-
čiams baltajame name ir nakvy-
nė. Kas patinęjo ar buvo pa-
vargęs pasiekti namus, galėjo

Manitobos naujienos

Mūsų kuklioji menininkė

PORTAGE LA PRAIRIE,
Man. — Mūsų miestas nedidelis
ir mūsų tautiečių čia dar labai
mažai tėra. Visgi keli apsigy-
veno kaip ir mes patys. Bet ir
tokioje mažoje lietuvių grupelė-
je gana įdomių žmonių atsiranda.

Čia noriu kalbėti apie mūsų
lietuvių menininkę Katriutę
Endziulaitienę. Ji čia jau se-
niai gyvena ir kitataučiai apie
ją daug daugiau žino ne kaip mes,
nes yra savo meniškais darbais
pasizymėjusi ir pagarsėjusi vi-
soje Manitoboje ir kitose Ka-
nados provincijose, kur beveik
nėra tos parodos, kad nebūtų iš-
statytų jos dailiųjų rankdarbių.
Ji audžia, verpia, mezga, siūva
ir siuvinėja. Visi darbai jai ne-
svetimi. Už savo darbus ji yra
gavusi jau 150 prizų. Ir savo
prizus ji sugebėjo meniškai su-
dėti ir sienoje sukabinti. Jos tro-
belė tokia kukli, kaip ir ji pati,
bet kai patenki į jos trobelės vidų,
pasijunti tikrame meno darbų
muziejuje.

Kai ji pradeda savo dailės dar-
bus rodyti — vieną už kitą gra-
žesnius, negali atsistebėti, kad
žmogus gali tiek ir taip meniškai
kad padaryti. Katriutė Endzi-
laitienė tą nepaprastą darbštumą
labai paprastai paaiškino.
Sako, kad kartais negalinti už-
migt, tai atsikėlus kuriant savo
rankdarbius ir paveikslus.

pasilikti nakvynei baltajame na-
me. Žodžiu, vaisės praėjo iškil-
mingoje nuotaikoje. Prisimintas
Nakų nueitas 25 metų gyvenimo
keičias. Kiek džiaugsmo ir skaus-
mo jų širdyse nešioja. Puotoje
dalyvavo per šimtas draugų ir
artimųjų.

arba siuvinėja ar mezganti, kaip
koks ūpas užėina.

Tikrai gaila, kad toks talen-
tingas žmogus neturi progos iš-
eiti plačiau savo tautiečių lietu-
vių viešumon.

Kaimynė Julija L.

SAUSO NIEKS NEKLAUSO

Aną dieną Naujienose p. Dūm-
čius, rašydamas apie kaikiurioje
lietuviškoje spaudoje skleidžia-
mą melą, paitavo buvusio Hit-
lerio propagandos ministerio
Goebelo pasakymą, kada me-
las tampa tiesa. Goebelas yra
pasakęs, kad tris kartus pa-
skelbtas melas tampa teisybe.
Užtai ir marijonų dienfaštis
kelis kartus skelbė, kad LB su-
mokėjo Kudirkai kelionės iš-
laidas, tuo pat tikslu, kad ši
neteisybė fapty tiesa.

Rusijos komunistų vadams
trijų kartų nerėikia skelbti,
ten melas tampa tiesa nuo pir-
mo paskelbimo. Dumčius pa-
citavo Goebelo pasakymą, nes

pas nacių iš tikrųjų taip bū-
davo. Čia nieko nėra nepa-
rasto, pačiai neteisybei pa-
vesti į teisybę turėjo kulko-
svidžius ir krematoriumus, o
rusai kulkosvidžius, koncen-
tracijos lagerius ir beprotna-
mius, kurie yra veiksminges-
nė už dvi pirmąsias priemo-
nes, nes ten palaidojami gyvi
žmonės, todėl, rusams ir už-
tenka skelbti tik, vieną kartą,
šią paskutinąją priemonę ypač
dažnai žmogus gasdina Brookli-
ne leidžiamas pranciškonų
"Darbiūninkas".

Betgi kaip tai senovės lietu-
vių išmintis sako, kad "sausos
nieks neklausos", tas pats yra
ir su mūsų šiais. Kol neturi
virš minėtų priemonių, gali ir
šimtą kartų skelbti, kaip buvo
melas, taip ir liks melu. K-ra

JEI "NAUJENAS" TU
SKAITYSI, TAI IR KITAM
PASAKYSI, KAD JŲ RAŠO
TIKRA TIESA — JŲ EIDŽIA
SVIESA

JEIGU NEBUTU SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBUTU IR NAUJŲŲ

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra
veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias.
Kietais viršeliais įrištos knygos kainą yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50.

Kryga Jums' bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai,
Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose
viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną as-
meniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų.
Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą.
Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų.
Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasikaitimams nu-
pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ —
Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas ji at-
simena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo AN-
TANO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas
duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviestuolių gyvenimu
ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Ado-
maičio - Šerno gyvenimo bruožai, Išeido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kainą 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ" ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią
knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIJŲ METAI, gražiai įrišta, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai
įrišta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclovo Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-
RIJA, 1 dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkšt. vir-
šeliais — \$2.00; 2 dalis, 226 psl., įrišta — \$3.00, minkšt.
viršeliais	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkšt. vir-
šeliais	\$5.00
Juozas Liudžius, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liudžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ,
88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai
170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232
puslapiai	\$3.00

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro trūpstantį smėgą tiepia
laidynui išklikti mažų deimanių spindulius žiedą, apkauso medžių sakus
žirgais, kaip kontentus ir pamau įveda į gamtos vaizdų ir garsų se-
bukius Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja,
juokauja ir verkia poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių
gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių.

1. J. Augustaitis - Vaičiūnienė, ZVAIGZDETOS NAKTYS. Didelio for-
mato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltušaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, pjesmės, poemos
Kūleninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Burky Juzė, EILERASCIJŲ IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vinca Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169
psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI — LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTE. Eiluotai pasakojimai apie
išvietintus lietuviškos senovės laikus, su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAI, Antano Baranauko
"Anyksciu Sileis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 96 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-j lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDIO SPINDULIUOSE. Eiluotai kūrinių
rinktinė, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$3.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai
55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų
raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Great American Dream Machine.

America is the place that is made
out of dreams. And, U.S. Savings
Bonds have been helping to make
happy dreams come true for years.
Now, Bonds mature in less than
six years. That means your dreams
can come true faster than ever before.
You can buy shares in your parti-
cular dream by joining the Payroll
Savings Plan where you work, or the
Bond-a-Month plan where you bank.
Before you know it, your American
dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to
maturity of 5 years, 10 months (4 1/2% the first
year). Bonds are replaced if lost, stolen, or
destroyed. When needed they can be cashed
at your bank. Interest is not subject to state
or local income taxes, and federal tax may
be deducted by refunding.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Svarbi prezidento kelionė

Praeitą pirmadienį prezidentas Geraldas Fordas išskrido svarbion 8 dienų kelionėn. Pirmiausia prezidentas aplankys Japonijos imperatorių ir vyriausybę, pasakys kalbą krašto gyventojams ir tarsis su vyriausybe apie prekybos, maisto ir aliejaus problemas, liečiančias abi valstybes.

Iš Japonijos prezidentas Fordas planuoja nuskristi į Pietų Korėją, o iš ten skris į Vladivostoką, kur tikisi susitikti su Sovietų Sąjungos komunistų partijos pirmuoju sekretoriumi Leonidu Brežnevu. Svarbiausias diplomatinis susitikimas bus paskutinis, nes jame bus aptartas tolimesnis Amerikos bendradarbiavimas su Sovietų Sąjunga. Dr. Kisingeris praeitą mėnesį buvo Maskvoje ir tarėsi su Brežnevu bei kitais sovietų valdžios atstovais, paruošė šį Vladivostoko susitikimą. Prezidentas Fordas užtikrino sovietų ambasadoriui Dobryninui, kad JAV tės prezidento Niksono vestą užsienio politiką. Sekretorius Kisingeris Maskvoje tvirtino tą patį, bet sovietų vadai nebuvo tikri. Jie norėjo patys susitikti su Fordu ir iš jo lūpų išgirsti tolimesnės JAV užsienio politikos kelią. Sovietų valdžia buvo susitarusi su prezidentu Niksonu jAV pardavimo reikalu, bet prezidentas Fordas sustabdė susitarimą ir įtikino pardavėjų jAV Maskvai neparduoti, kol nebus išaiškinti kiti prekybos ir atskaitomybės klausimai.

Prezidentas Fordas, susitikęs ir išsikalbėjęs su japonų imperatoriumi ir premjeru, pareiškė, kad JAV nesusitabdys jAV siuntimo į Japoniją. Japonai Amerikoje perka didelius kiekius sojos ir mašinoms tepti aliejaus. Sutikus parduoti rusams didelius jAV kiekius, japonai bijojo, kad JAV vyriausybė sumažinsianti sojos ir aliejaus eksportą Japonijon. Japonai sutiko sumažinti muitus įvežamai JAV mėsa ir kitiems produktams, o prezidentas Fordas pakartotinai pareiškė, kad JAV ir toliau pardavinės japonams soją ir pramonei reikalingus aliejus.

Pietų Korėjoje prezidentas Fordas praleis tikrai vieną dieną. Prezidentas tarsis su Korėjos prezidentu Park Hee. Korėjos prezidentas turi stiprią opoziciją krašte. Susidaro įspūdis, kad prezidento Fordo vizitas sustiprins Park Hee poziciją. Jis paleido penkis Amerikos karius, laikytus kalėjime už narkotikų Korėjoje pardavinėjimą. Korėjos prezidentas rengiasi amnestuoti

LAISVINIMO VEIKSNIŲ IŠVADOS

Lietuvos laisvinimo darbo konferencijos, įvykusios 1974 m. spalio 26 ir 27 dieną White Plaines, New York.

SUTARTOS IŠVADOS:

A. Lietuvos laisvinimo darbo sampratos ir lietuvių bendravimo klausimu —
1. Lietuvos laisvinimo darbo konferencija, išsklausiusi ir apsvarčiusi pranešimą apie Lietuvos vadavimo sampratą, nutarė dar kartą pareikšti nepakeičiamą laisvinimo veiksmų nusistatymą siekti nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo, remiantis nekin-

ančia lietuvių tautos valia. Lietuvos valstybingumo aprašymas ir lietuvių išsivadavimo iš okupacijos pareiga savo tautai padėti išsilaikyti ir išsivaduoti iš okupacijos.
2. Lietuvos laisvinimo darbo konferencija drauge su visa lietuvių išsiviję protestuoja prieš okupanto vykdomą pagrindinių žmogaus teisių pažeidimą Lietuvoje, ypač prieš religijos persekiojimą ir Lietuvos žmo-

nių bendravimo su kitais kraštais varžymą.
Kiek įmanoma okupacinio režimo varžyt ribose, laisvojo pasaulio lietuviams tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su pavergtoje Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais išsiviję tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti ir solidarumui su ja ugdyti. Tuos ryšius mezgant ir palaikant, išsiviję lietuviams tenka vadovautis savo sveika nuovoka, sąžinės jautrumu ir tautiniu sąmoningumu, vengiant bet kurių veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam testinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos.
3. Lietuvos laisvinimo konferencija, turėdama galvoje, kad mūsų visuomenės diferenciacija ir nusistatymų įvairumas yra natūralus ir teigiamas reiškinys, taria, kad dėl to tolerancijos puoselėjimas ir jos laikymasis mūsų išsiviję organizacijų, spaudos ir pavienių asmenų tarpe yra būtinas. Nesilaikymas šio svarbaus dėsno apgailėtinai kenkia išsiviję tautiniam solidarumui ir laisvinimo darbo sekmei.

B. Lietuvos laisvinimo ilgalaikių darbų ir priemonių klausimu —
1. Rūpintis, kad Lietuvos diplomatinės Tarnybos įstaigos, reiškančios Lietuvos valstybingumą testinumą, būtų išlaikytos.
2. Išlaikyti, remti ir stiprinti Vyriausią Lietuvos Išsiviję Komitetą, tęsiantį tautos valią dirbti ir kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.
3. Rūpintis Lietuvos nepriklausomybės ir lietuvių tautos klausimu ir reikalo atstovavimu už Lietuvos ribų.
4. Plačiau naudotis peticio teise taptantiniuose forumuose, kurių turi lietuvių organizacijos ir lietuviai kaip atskirų valstybių piliečiai, sekant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo principą.
5. Pasirūpinti tautinių ir asmeninių skriaudų lietuviams dokumentacijos surinkimu.
6. Rūpintis Lietuvos etnografinių šaltinių dokumentacija. Studijuoti būsimos Europos struktūros klausimą tarpvalstybių santykių pliotėje.
7. Ieškoti efektingų būdų leisti ir platinti svetimomis kalbomis knygas, liečiančias Lietuvos bylą ir lietuvių kultūrą.
8. Dėti pastangas, kad lietuviai, kurie yra išblaškyti po Sovietų Sąjungą, būtų grąžinti į Lietuvą.
9. Išnaudoti kitų valstybių

žmonių galimą pagalbą Lietuvos labui. Su latviais ir estais artimai bendradarbiauti: veiklą derinti, vieni kitus remti ir kiek tikslinga vėkti įsvien.

C. Lietuvos laisvinimo einamųjų ir specialiųjų darbų bei žygių klausimu —

1. Teikti ekonominę, kultūrinę ir politinę pagalbą lietuviams okupuotoje Lietuvoje.
2. Telkti informaciją iš okupuotos Lietuvos ir ją perduoti laisvajam pasauliui:
a. straipsniais periodinėje spaudoje, radijo, televizijos ir kitomis priemonėmis.
b. kasmetiniais leidiniais (apie žmogaus teisių pažeidimus ir kitais klausimais).
c. išverčiant į kitas kalbas ir leidžiant Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas.
3. Informuoti laisvąjį pasaulį apie Lietuvos bylą apilamai. Išskirtina dėmesį skirti toms valstybėms Europoje ir Azijoje, kurių interesai yra susikirtę su Sovietų Sąjungos interesais, nežiūrint jų vidinės santvarkos ir ideologijos.
4. Organizacijoms ir forumams, galintiems padėti lietuvių išsiviję ir lietuvių tautai, dėmesį skirti tikslingos atrankos būdu.
5. Teikti paramą tautinėms ir tarptautinėms organizacijoms, pozityviai talkinančioms Lietuvos laisvinimo bylai.
6. Skatinti gyvenamojo krašto visuomenės tinkamą supas žindinimą su lietuvių išsiviję gyvenimu ir jos teigiamaisiais darbais.
7. Tęsti politinį spaudimą į visų mums prieinamų valstybių vyriausybes ir parlamentus, didžiausią dėmesį kreipiant į Jungtines Amerikos Valstybes. Tuo tikslu taip pat skatinti lietuvių platesnį mastu dalyvauti gyvenamojo krašto politinėje veikloje.
8. Moksliniais veikalais dokumentuoti Lietuvos okupaciją, jos gyvenimą rusų priespaudoje ir pastangas išsilaikyti.

Dokumentuotinos šios temos:
a. Pirmoji rusų okupacija.
b. 1941-45 metų sukilimas.
c. Vokiečių ir antroji rusų okupacija.
d. 1945-1952-ieji metai: areštai, trėmimai, kolektyvizacija, ginkluotas pasipriešinimas.
e. Lietuviai Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.
f. 1952-1970-ųjų metų laikotarpis.
g. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

8. Tautinė ir religinė rezistencija.
h. Rusijos prisikirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis.

f. Gudijai priskirtos Rytų Lietuvos padėtis ir jos tautiniai santykiai.

9. Remti okupuotos Lietuvos gyvenimą studijuojančias institucijas rūpintis profesine talka bei lėšomis ir sekti, kad numatytieji darbai būtų laiku atlikti.

Konferencijos Išvadų Komisija
A. Gureckas
Vl. Simaitis
Jurgis Valaitis

Greyhound streikas

Nuo praeito pirmadienio ryto prasidėjo Greyhound autobusų šoferių ir darbininkų streikas, kurs palietė apie 190,000 žmonių, netekusių susisiekimo priemonės. Streikuoja apie 16,000 Greyhound tarnautojų. Derybos tarp kompanijos ir tranzito darbininkų unijos baigėsi be rezultato. Derybos dėl naujo kontrakto vyksta jau nuo praeito rugsėjo mėn.

Žuvo Pacevičius

Antradienio rytą anksti automobilui netekus kontrolės ir atsimušus į lempos stulpą ties 3854 S. Morgan St., vairuotojas Valteris Pacevičius, 26 metų amžiaus, užsimušė, jo žmona Karen, 24 m., buvo sužeista ir buvo nugabenta į Michael Reese ligoninę. Pacevičiai gyvena 4554 S. Washtenaw.

Apiplėšė konventą

Trys jauni banditai antradienio naktį (du iš jų ginkluoti) apie 10:45 val. užpuolė iš pinigų rinkliavos grąžinančią šv. Klotildos konventą vienuolę Mary Hannon, atėmė iš jos surinktus \$70 ir paskui ją įėję į konventą, 8414 S. Prairie Ave., ten radę penkias vienuoles jas sūstė palei sieną ir vienas su ginklu "prižiūrino" šešias vienuoles, kiti du padarė kratą pinigų ieškodami. Pinigų daugiau neradę plėšikai konventą apėjo. Nukentėjo tik ta, kuri atidavė surinktus 70 dolerių. Banditas: revolverio rankena sumušė jai ranką.

Trys jauni plėšikai

Pirmadienio naktį buvo suminti trys paaugliai, kurie, policijos nuomone, Hyde Parko apylinkėje yra padarę 40 apiplėšimų gatvėse. Policija juos sugavo apiplėšiant du studentus Chicago universiteto srityje. Visi trys banditai Johnny McDaniel, Johnny Bennet ir Alfred Jones vienamečiai — po 17 metų amžiaus.

"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

V. P. GEČIONAS

Išpūdziai ir pastabos iš anapus geležinės uždangos

4

Traukinys nėra tik trumpai testuodamas Tiuringijos didesnių miestų stotyse. Štai ir Weimaras. Ach tas Weimaras! Tai feodalizmas — herzogų viešpatavimo liekana; tai poetų, rašytojų ir muzikų miestas; tai Vokios istorinė socializmo, revoliucijos sostinė dar iš senų istorinių laikų. Čia, Weimare, įsikūrusios socialistinės vokiečių vyriausybės atstovai pasirašė visapusišką draugiškumą ir bendradarbiavimo sutartį — tiek ūkinę, tiek karinę — su naujais Rusijos "carais", — su Trockiū — Leninu, — pirmajam karui pasibaigus.

Pagaliau pasiekėme kelionės tikslą ir vienoje stotyje apleidome D - Zugą. Stotyje jau mūsų laukė seni pažįstami, dar iš karo laikų. Kaip visada tokiais atvejais, net 30 metų nesimačius pasisveikinimas buvo neįprastas.

Apsidairiau. Stotis ir apatiniai perėjimo takai (vestibuliai) buvo seni, aptriusę, kai kur nubyreję. Peronų pakraščiai žolė apaugę. Prieš 30 metų taip nebuvo. Matyti dingo vokiškas kruopštumas, socialistiškai tvarkai atsiradus.

Kitoje stoties pusėje jau laukė mūsų "moskovičius" — geriausia rusų automobilų markė. Siaurokas ir nekoksio grožio.

Penkiese vos tesutlipome. Vidus prastu plastikumi ir spautu kartonu išklotas. Žvilgtelėjau į instrumentus ir kagį, vos porą instrumentų teturėjo: vienas rodė greitį, kitas — benzino kiekį.

"Moskovičius", kaip ir visos mašinos, neturi automatų. Matyti skaitoma, jog automatai — kapitalistų luksusas, nereikalingas darbininkų klasei. Vairuotojas visą laiką turėjo ranką uždėjęs ant gracio bėgių rankenos ir nuolat jos padėti keitė. Vaziavome tačiau greitai, nesisaugojant pėsčiųjų.

Išvažiavus už miesto ribų, į laukus, ra domės siaurame kelyje, kuris dalinai moks faltu, dalinai tašytas akmenimis klotas buvo. Vietomis duobėtas. Tai senas kaimo kelias. Pranėrėme porą bažnytkaimių, ūkelių raudonais, bet pasenusiais stogais, kaikur nubyrejusiomis čerpėmis.

Iš kairės ir dešinės geltonuoja laukai. Vienur jAVai nukirsti, kitur dar tebesibuoja vėjo užgaufi. Derlius atrodo geras, bent Tiuringijoje. Jei pavys visą derlių nuimti, tai 17 milijonų gyventojų masei (tik Rytų Vokioje gyvena) duonos pakaks ir dar galės nemažai rusai išsivėžti, bėstip rinant rusiškai — vokiškai "draugiškumą".

O štai ir kelionės galas. Sustojame prie trijų aukštų namo, kurio statyba medžio — plytų kombinacija. Tinkuotas. Mečiau žvilgsnį ir ką gi: tinkas byra langų rėmai senai dažų bemaže, apšepę.

— Ar šis namas jūstų nuosavybę? — klausiu.

— Taip. Kadaise sumokėjome 20 tūkstančių markių. Tai popierinė nuosavybė, nes teisių neturime.

— Kaip tai?

— Valdžia viską tvarko: valdžia nuomos dydį nustato, — kuris labai mažas, — valdžia nuomininką prisiunčia, kuris gyvena visą amžių ir negalima jo iškraustyti, jei, pavyzdžiui, mums patiems reikalingas butas; valdžia, jei jai reikalinga, įsako butą sumažinti, pertveriant jį pusiau ir t. t. Faktinai mes esame tik valdžios administratoriai. Mokame už tą namą virš 400 markių mokesčių į metus. Jei nori, mes jį tau dovanojame veltui, — dar pridūrė.

— O kiek gaunate nuomos?

— Mėnesiui 25 markės moka. Keturi kambariai ir patogumai.

Taip mums besikalbant, suėjome į vidų, kur mūsų kalbos nukrypo į kelionės išpūdzius ir, pagaliau, į politinę temą. Kalbėjome pakankamai garsiai. Vienas svečių, mane sutikęs, jau rengėsi eiti namo, kai atidarius duris susidūrė nosimi su vienu Volksgenosse, stovinčiu už durų. Ar tas Volksgenosse buvo nuo milicijos, ar tik šiaip atsitiktinai atvykęs kaimynas su reikalu — sunku pasakyti. Šeimininko nesiteiravau. Tą naktį visdėlio miegojau neramiai.

Kitą dieną šeimininkas ir vėl namų rūpesčiai skundžiasi:

— Jei ir turėtum upą namą taisyti, tai nėra žmonių, kas tą darbą atliktų... O ir

Pav. 1. Rytų Vokietijos (DDR) pasienio sargybiniai.

be to, beveik neįmanoma gauti medžiagų. Jų užsisakius, reikia metais laukti.

— Argi pas jus taip mažai jų pagamina? — klausiau.

— Pagaminti tai gal būtų ir pagamina, bet kad jos dingsta nežinia kur... Viską rusai išsigabena, — patylėjęs tarė.

MILICIJOJE

Į apskritis bei rajono milicijos centrą važiuoju traukiniu. Reikia juk užsiregistruoti. Diktatūrinėse šalyse reikia juk tiksliai pildyti taisykles bei įsakymus. Nepildysi — sveikas būsi dingęs, arba, mažiau, siai, į bėdas būsi įkliuvęs. Bendrai, Rytų Vokioje, arba, kaip jie vadinasi "Deutsche

Demokratische Respublik", — nors tos demokratijos labai mažai tėra, — kiekvienas teisėtai įvažiavęs asmuo privalo laike 24 valandų registruotis milicijoje ir tuo būdu įgyjama teisė judėti tos milicijos rajone (Bezirk) ribose. Jei nori lankytis ki-

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

NAUJIENAS

